

Föreläsning 10

**Mer om grafiska komponenter
Händelsestyrda program**

Layout Managers

Utplaceringen av komponenter i en behållare styrs med en *layout manager*.

Det finns olika layout managers:

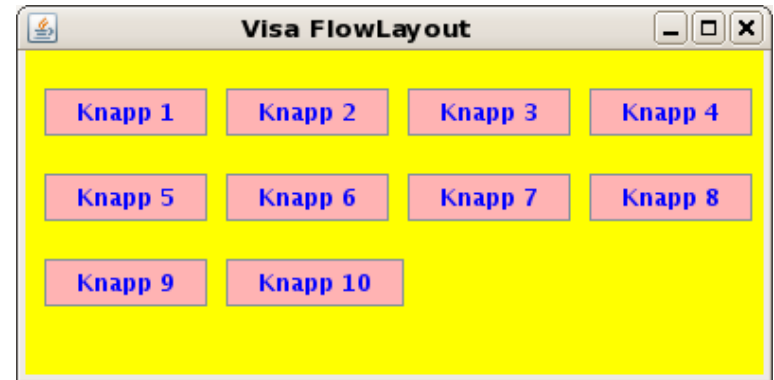
- FlowLayout
- GridLayout
- BorderLayout
- CardLayout
- GridBagLayout

FlowLayout

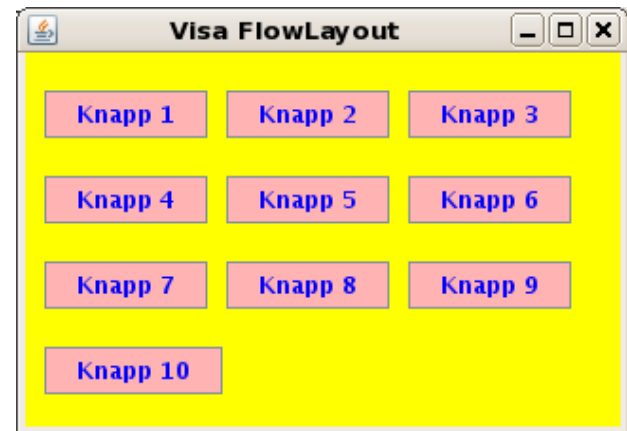
Den enklaste (och kanske minst användbara) layout managern är FlowLayout.

Komponenterna placeras ut radvis.
Får inte en komponent plats på en rad
påbörjas automatiskt nästa rad.

Man styra huruvida raderna skall
fyllas på från vänster eller höger. Det
går även att styra avståndet mellan
komponenterna i x- respektive y-led.

Komponenterna förflyttas då
storleken på fönstret förändras.

Exempel på FlowLayout

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;
public class ShowFlowLayout extends JFrame {
    private JButton[] knappar = new JButton[10];
    public ShowFlowLayout() {
        getContentPane().setBackground(Color.YELLOW);
        setTitle("Visa FlowLayout");
        setLayout(new FlowLayout(FlowLayout.LEFT,10,20));
        for (int i = 0; i < knappar.length; i = i + 1) {
            knappar[i] = new JButton("Knapp " + (i+1));
            knappar[i].setForeground(Color.BLUE);
            knappar[i].setBackground(Color.PINK);
            add(knappar[i]);
        }
        setDefaultCloseOperation(EXIT_ON_CLOSE);
    } //konstruktor
```

```
public static void main(String[] args) {
    JFrame f = new ShowFlowLayout();
    f.setSize(400,200);
    f.setVisible(true);
} //main
} //ShowFlowLayout
```

Exempel på FlowLayout

Använda metoder:

<code>add</code>	placeras ut komponenter i behållaren
<code>setBackground</code>	sätter bakgrundsfärg
<code>setForeground</code>	sätter förgrundsfärg
<code>setTitle</code>	sätter titeln i fönsterramen
<code>setSize</code>	sätter storleken
<code>setVisible</code>	anger om komponenten skall visas eller inte

Ett objekt av klassen `JFrame` har flera olika delar, t.ex. en menyrad, fönstrets kant och huvudytan. Huvudytan, som används för att lägga olika komponenter i, kommer man åt med metoden `getContentPane()`.

Satsen

`setDefaultCloseOperation(EXIT_ON_CLOSE)`

gör det möjligt att avsluta programmet genom att stänga fönstret via stängningsrutan i fönstrets ram.

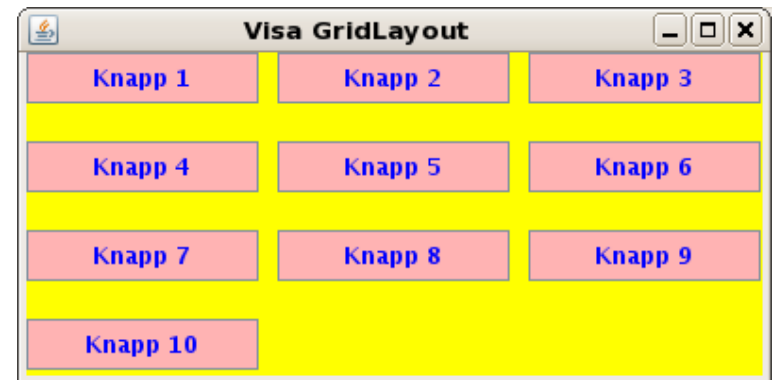
GridLayout

När GridLayout används delas behållaren in i ett antal rader och kolumner, i vilka komponenterna placeras ut radvis.

Utplaceringen sker från vänster till höger. Det är möjligt att styra avståndet mellan komponenterna i x- respektive y-led.

Komponenterna förflyttas INTE då storleken på fönstret förändras, utan storleken på komponenterna anpassas efter fönstrets storlek.

Exempel på GridLayout

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;
public class ShowGridLayout extends JFrame {
    private JButton[] knappar = new JButton[10];
    public ShowGridLayout() {
        getContentPane().setBackground(Color.YELLOW);
        setTitle("Visa GridLayout");
        setLayout(new GridLayout(4, 3, 10, 20));
        for (int i = 0; i < knappar.length; i = i + 1) {
            knappar[i] = new JButton("Knapp " + (i+1));
            knappar[i].setForeground(Color.BLUE);
            knappar[i].setBackground(Color.PINK);
            add(knappar[i]);
        }
        setDefaultCloseOperation(EXIT_ON_CLOSE);
    } //konstruktor
```

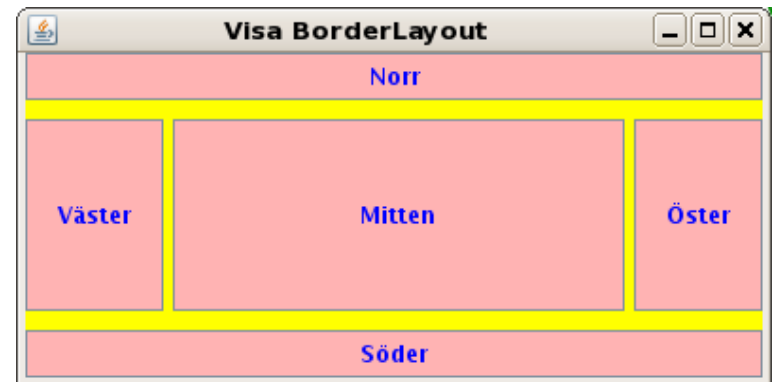
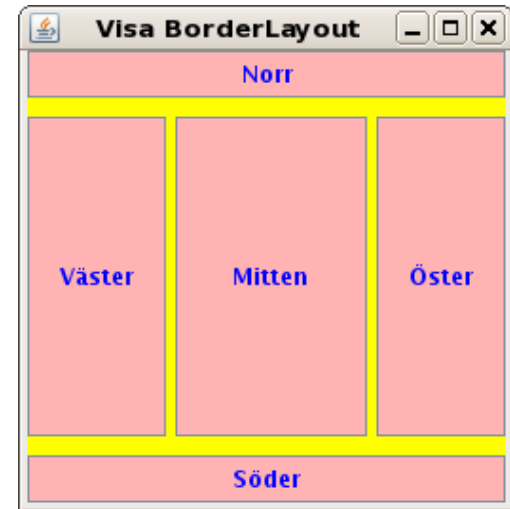
```
public static void main(String[] args) {
    JFrame f = new ShowGridLayout();
    f.setSize(400,200);
    f.setVisible(true);
} //main
} //ShowGridLayout
```

BorderLayout

När BorderLayout används delas behållaren in i fem delar. Dessa delar kallas North, South, West, East och Center. Vid utplacering av en komponent anges var komponenten skall placeras.

Det är möjligt att styra avståndet mellan komponenterna i x- respektive y-led.

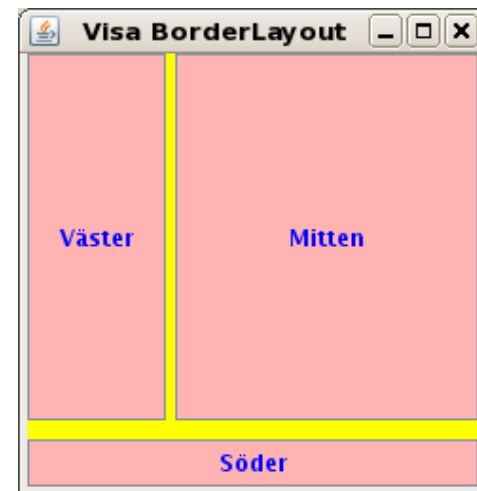
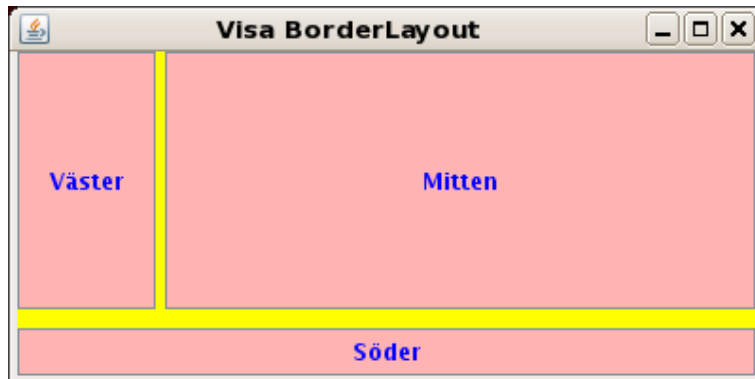
När storleken på fönstret förändras får platsen Center det utrymme som ”blir över”.

BorderLayout

Utelämnas någon av platserna North, South, West eller East får de storleken 0.

Platsen Center får alltid det utrymme som "blir över".

Exempel på BorderLayout

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;
public class ShowBorderLayout extends JFrame {
    private JButton east = new JButton("Öster");
    private JButton south = new JButton("Söder");
    private JButton west = new JButton("Väster");
    private JButton north = new JButton("Norr");
    private JButton center = new JButton("Mitten");
    public ShowBorderLayout() {
        getContentPane().setBackground(Color.YELLOW);
        east.setForeground(Color.BLUE); east.setBackground(Color.PINK);
        south.setForeground(Color.BLUE); south.setBackground(Color.PINK);
        west.setForeground(Color.BLUE); west.setBackground(Color.PINK);
        north.setForeground(Color.BLUE); north.setBackground(Color.PINK);
        center.setForeground(Color.BLUE); center.setBackground(Color.PINK);
        setTitle("Visa BorderLayout");
        setLayout(new BorderLayout(5, 10));
        add("East", east); add("South", south); add("West", west);
        add("North", north); add("Center", center);
        setDefaultCloseOperation(EXIT_ON_CLOSE);
    } //konstruktor
```

```
public static void main(String [] args) {
    JFrame f = new ShowBorderLayout();
    f.setSize(400,200);
    f.setVisible(true);
} //main
} //ShowBorderLayout
```

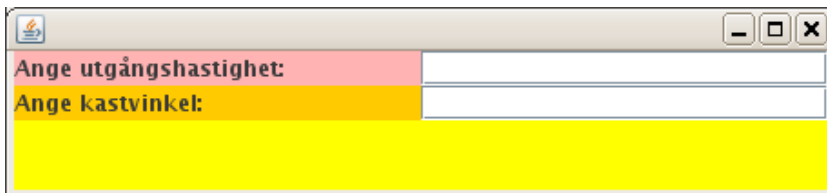
Exempel från förra föreläsningen:

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
public class Kast1 extends JFrame {
    private JTextField hField = new JTextField(20);
    private JTextField vField = new JTextField(20);
    private JLabel resultatLabel = new JLabel();
    public Kast1() {
        JLabel hLabel = new JLabel("Ange utgångshastighet: ");
        hLabel.setBackground(Color.PINK);
        hLabel.setOpaque(true);
        JLabel vLabel = new JLabel("Ange kastvinkel: ");
        vLabel.setBackground(Color.ORANGE);
        vLabel.setOpaque(true);
        JPanel frågePanel = new JPanel();
        frågePanel.setLayout(new GridLayout(2,2));
        frågePanel.add(hLabel);
        frågePanel.add(hField);
        frågePanel.add(vLabel);
        frågePanel.add(vField);
```

```
import javax.swing.*;
public class MainKast1 {
    public static void main(String[] args) {
        JFrame w = new Kast1();
    } //main
} //MainKast1
```

Observera att programmet
inte är komplett, eftersom vi
ännu inte har några lyssnare
i programmet!

```
        resultatLabel.setBackground(Color.YELLOW);
        resultatLabel.setForeground(Color.MAGENTA);
        resultatLabel.setOpaque(true);
        setLayout(new GridLayout(2,1));
        add(frågePanel);
        add(resultatLabel);
        pack();
        setVisible(true);
        setDefaultCloseOperation(EXIT_ON_CLOSE);
    } //konstruktor
} //Kast1
```


Händelsehantering

Händelsestyrda program brukar bestå av två faser:

- Först genomlöps initieringsfasen. I den initierar man de olika grafiska komponenterna som skall användas i programmet.

Man definierar också de sk *callback-funktioner* som skall ta hand om de händelser man är intresserad av.

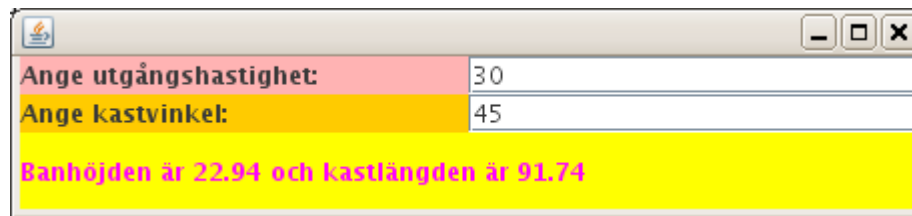
I Java definieras callback-funktionerna som metoder i speciella *lyssnare*.

- När initieringsfasen är klar går programmet in i väntefasen.

I väntefasen ligger programmet och väntar på att en yttre händelse skall inträffa. Händelsen tas om hand av lyssnaren och den callback-funktion som är kopplad till händelsen utförs.

Händelsehantering

Det önskade beteendet i vårt program är att om vi i någon av inmatningsrutorna ändrar datavärde skall programmet beräkna och skriva ut nya utdatavärden från de aktuella indatavärdena genom att vi i någon av inmatningsrutorna trycker på sändningstangenten.

A screenshot of a Java Swing window. The window has a title bar with standard minimize, maximize, and close buttons. Inside the window, there are two input fields. The first field is labeled 'Ange utgångshastighet:' and contains the value '30'. The second field is labeled 'Ange kastvinkel:' and contains the value '45'. Below these fields is a large yellow rectangular area containing the text 'Banhöjden är 22.94 och kastlängden är 91.74' in a pink/magenta font.

Vi måste således förse inmatningsrutorna med en lyssnare och skriva en *callback-funktion* som utför de beräkningar vi vill göra.

ActionEvent och ActionListener

När vi trycker på sändningstangenten i en inmatningsruta (JTextField) eller med musknappen på en knapp (JButton) inträffar en händelse av klassen ActionEvent.

De lyssnare som lyssnar på händelser av klassen ActionEvent är av klassen ActionListener.

Det finns många olika händelsetyper i Java, och varje händelsetyp har sin egen typ av lyssnare. Några av de vanligaste händelsetyperna är:

ActionEvent	Vanliga händelser, som t ex att någon har tryckt på en knapp (JButton)
MouseEvent	Händelser med musen, som t ex att en musknapp har tryckts ned eller släppts
MouseEvent	När muspekaren har rört på sig
KeyEvent	Tangentbordshändelser. Man kan lyssna på när tangenter trycks ned och släpps upp samt när de faktiskt producerar ett tecken
ComponentEvent	Förändringar av en komponent, t ex att dess storlek har ändrats (ofta som följd av att hela fönstrets storlek har ändrats)
WindowEvent	Händelser för ett fönster, som t ex att det är på väg att stängas eller har ikonifierats

Hur använder man lyssnare?

Följande tre steg måste göras för att kunna lyssna på, fånga upp och agera på en händelse av typen `ActionEvent`:

1. Skriv en `actionPerformed`-metod i huvudklassen. Detta görs genom att lägga till metoden

```
public void actionPerformed(ActionEvent e)
```

i klassen: Det är denna metod som exekveras när händelsen inträffar.

2. Ange att huvudklassen har en lyssnare, dvs att klassen innehåller metoden `actionPerformed`. Detta görs genom att ange att klassen implementerar interfacet `ActionListener`

```
public class Klass extends JFrame implements ActionListener
```

3. Registrera att huvudklassen skall lyssna efter `ActionEvent`-händelser på den aktuella komponenten:

```
komponent.addActionListener(this)
```

Till `actionPerformed` skickas ett objekt av klassen `ActionEvent`. Detta objekt kan man använda till att ta reda på för vilken komponent händelsen inträffat. Genom att anropa metoden

```
e.getSource( )
```

fås en referens till komponenten där händelsen `e` inträffat.

Komplettering av vårt tidigare exempel

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.text.*;

public class Kast extends JFrame implements ActionListener {
    private JTextField hField = new JTextField(20);
    private JTextField vField = new JTextField(20);
    private JLabel resultatLabel = new JLabel();
    public Kast() {
        JLabel hLabel = new JLabel("Ange utgångshastighet: ");
        hLabel.setBackground(Color.PINK);
        hLabel.setOpaque(true);
        JLabel vLabel = new JLabel("Ange kastvinkel: ");
        vLabel.setBackground(Color.ORANGE);
        vLabel.setOpaque(true);
        hField.addActionListener(this);
        vField.addActionListener(this);
        JPanel frågePanel = new JPanel();
        frågePanel.setLayout(new GridLayout(2,2));
        frågePanel.add(hLabel);
        frågePanel.add(hField);
        frågePanel.add(vLabel);
        frågePanel.add(vField);
```

Registrera lyssnare
på komponenterna

```
        resultatLabel.setBackground(Color.YELLOW);
        resultatLabel.setForeground(Color.MAGENTA);
        resultatLabel.setOpaque(true);
        setLayout(new GridLayout(2,1));
        add(frågePanel);
        add(resultatLabel);
        pack();
        setVisible(true);
        setDefaultCloseOperation(EXIT_ON_CLOSE);
    } //konstruktor
```

Fortsättning: lyssnare och callback-funktion

```
public void actionPerformed(ActionEvent e) {  
    if (e.getSource() == hField || e.getSource() == vField)  
        calculate();  
}  
//actionPerformed
```

```
public void calculate( ) {  
    final double G = 9.81;  
    String indata = hField.getText();  
    double v = Double.parseDouble(indata);  
    indata = vField.getText();  
    double alfa = Double.parseDouble(indata);  
    alfa = Math.toRadians(alfa);  
    double h = (Math.pow(v, 2) * Math.pow(Math.sin(alfa), 2))/(2*G);  
    double d = (Math.pow(v, 2) * Math.sin(2*alfa))/G;  
    NumberFormat r = NumberFormat.getInstance();  
    r.setMaximumFractionDigits(2);  
    r.setMinimumFractionDigits(2);  
    resultatLabel.setText("Banhöjden är " + r.format(h) + "\n"  
                          + " och kastlängden är " + r.format(d));  
}  
//calculate  
} //Kast
```

```
import javax.swing.*;  
public class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        JFrame w = new Kast();  
    }  
    }  
}
```

Model-View-Controller (MVC)

MVC-arkitekturen är en allmänt accepterad princip för program med grafiskt gränssnitt som separerar de tre rollerna:

Model (modell) den bakomliggande datastruktur som programmet bearbetar.

View (vy) den visuella presentationen av modellen som användaren ser.

Controller (styrfunktion) den klass som tar emot indata från användaren och utifrån detta först ber modellen och sedan vyn att uppdatera sig.

Model

```
public class Model {  
    private double angle;  
    private double speed;  
    private static final double G = 9.81;  
    public void setAngle(double angle) {  
        this.angle = angle;  
    }  
    public void setSpeed(double speed) {  
        this.speed = speed;  
    }  
    public double getHeight() {  
        return (Math.pow(speed, 2) * Math.pow(Math.sin(Math.toRadians(angle)), 2)) / (2*G);  
    }  
    public double getDistance() {  
        return (Math.pow(speed, 2) * Math.sin(2*Math.toRadians(angle))) / G;  
    }  
} //Model
```

View

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.text.*;
public class GraphicalView extends JPanel {
    private JLabel resultatLabel = new JLabel();
    private Model model;

    public GraphicalView(Model model) {
        this.model = model;
        resultatLabel.setBackground(Color.YELLOW);
        resultatLabel.setForeground(Color.MAGENTA);
        resultatLabel.setOpaque(true);
        add(resultatLabel);
        setBackground(Color.YELLOW);
    }

    public void show() {
        NumberFormat r = NumberFormat.getInstance();
        r.setMaximumFractionDigits(2);
        r.setMinimumFractionDigits(2);
        resultatLabel.setText("Banhöjden är " + r.format(model.getHeight()) + "\n"
                               + " och kastlängden är " + r.format(model.getDistance()));
    }
} //GraphicalView
```

Controller

```
import javax.swing.*; import java.awt.*; import java.awt.event.*;
public class GraphicalController extends JPanel implements ActionListener {
    private JTextField hField = new JTextField(20);
    private JTextField vField = new JTextField(20);
    private Model model;
    private GraphicalView view;
    public GraphicalController(Model model, GraphicalView view) {
        this.model = model;
        this.view = view;
        JLabel hLabel = new JLabel("Ange utgångshastighet: ");
        hLabel.setBackground(Color.PINK);
        hLabel.setOpaque(true);
        JLabel vLabel = new JLabel("Ange kastvinkel: ");
        vLabel.setBackground(Color.ORANGE);
        vLabel.setOpaque(true);
        hField.addActionListener(this);
        vField.addActionListener(this);
        setLayout(new GridLayout(2,2));
        add(hLabel);
        add(hField);
        add(vLabel);
        add(vField);
    } //konstruktor

    public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        if (e.getSource() == hField)
            model.setSpeed(Double.parseDouble(hField.getText()));
        else if (e.getSource() == vField)
            model.setAngle(Double.parseDouble(vField.getText()));
        view.show();
    } //actionPerformed
} //GraphicalController
```

Sammankoppling av komponenterna

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
public class GraphicalWindow extends JFrame {
    public GraphicalWindow() {
        Model model = new Model();
        GraphicalView view = new GraphicalView(model);
        GraphicalController controller = new GraphicalController(model, view);
        setLayout(new GridLayout(2,1));
        add(controller);
        add(view);
        pack();
        setVisible(true);
        setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);

        }//konstruktor
    } //GraphicGraphical
```

```
import javax.swing.*;
public class MainMVC {
    public static void main(String[] args) {
        JFrame w = new GraphicalWindow();
    }//main
} //MainMVC
```

Ett exempel till

Antag att vi har en klass `GraphicDice` som definierar en grafisk tärning. I klassen finns bl.a följande metoder:

`GraphicDice()`

konstruktör som skapar en "tom" tärning

`GraphicDice(int dots)`

konstruktör som sätter tärningens värde till dots

`roll()`

kastar tärningen

`int getDots()`

avläser värdet på tärningen

`setEmpty()`

sätter tärningen till "tom"

Vi vill skriva ett program där vi upprepade gånger kan kasta tärningen och kunna se tärningens värde dels grafiskt, dels som text samt hur många kast som gjorts och den sammanlagda summan av dessa kast (enligt figuren nedan).

Implementation:

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;
import java.awt.event.*;
public class TestDice extends JFrame implements ActionListener {
    private JButton kastaButton = new JButton("KASTA");
    private GraphicDice theDice = new GraphicDice();
    private JTextArea textLabel = new JTextArea();
    private int nrOfThrows = 0;
    private int sum = 0;
    public TestDice() {
        setLayout(new GridLayout(3,1));
        add(theDice);
        add(textLabel);
        textLabel.setBackground(Color.WHITE);
        textLabel.setEnabled(false);
        kastaButton.addActionListener(this);
        add(kastaButton);
        setDefaultCloseOperation(EXIT_ON_CLOSE);
    } //konstruktor
```

```
        public void actionPerformed(ActionEvent e) {
            if (e.getSource() == kastaButton) {
                theDice.roll();
                theDice.repaint();
                nrOfThrows = nrOfThrows + 1;
                int dots = theDice.getDots();
                sum = sum + dots;
                textLabel.setText("Poäng: " + dots
                                + "\nAntal kast: " + nrOfThrows
                                + "\nTotal summa: " + sum);
            }
        } //actionPerformed

        public static void main(String [] args) {
            TestDice td = new TestDice();
            td.setSize(300, 300);
            td.setVisible(true);
        } //main
    } //TestDice
```

MVC-implementation: Model

```
public class DiceModel {  
    private int value;  
    private int sum;  
    private int nrOfThrows;  
    public DiceModel() {  
        value = 0;  
        sum = 0;  
        nrOfThrows = 0;  
    }  
    public int getValue() {  
        return value;  
    }  
    public int getSum() {  
        return sum;  
    }  
    public void update(int value) {  
        this.value = value;  
        sum = sum + value;  
        nrOfThrows = nrOfThrows + 1;  
    }  
    public int getNrOfThrows() {  
        return nrOfThrows;  
    }  
}
```

MVC-implementation: View

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
public class DiceView extends JTextArea {
    private DiceModel model;
    public DiceView(DiceModel model) {
        this.model = model;
        setEnabled(false);
        setFont(new Font("SansSerif", Font.BOLD,18));
    }

    public void update() {
        setText("Tärningspoängen: " + model.getValue()
            + "\n Antal kast: " + model.getNrOfThrows()
            + "\nTotal summa: " + model.getSum());
    }
}
```

MVC-implementation: Controller

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class DiceController extends JButton implements ActionListener {
    private GraphicDice theDice;
    private DiceModel model;
    private DiceView view;

    public DiceController(DiceModel model, DiceView view, GraphicDice theDice) {
        this.model = model;
        this.view = view;
        this.theDice = theDice;
        addActionListener(this);
        setText("KASTA");
    }

    public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        theDice.roll();
        theDice.repaint();
        model.update(theDice.getDots());
        view.update();
    } //actionPerformed
}
```

MVC-implementation: Sammankoppling av komponenterna

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
public class TestDiceWindow extends JFrame {
    public TestDiceWindow() {
        DiceModel model = new DiceModel();
        DiceView view = new DiceView(model);
        GraphicDice theDice = new GraphicDice();
        DiceController controller = new DiceController(model, view, theDice);
        setLayout(new GridLayout(3,1));
        add(theDice);
        add(view);
        add(controller);
        setSize(300, 300);
        setVisible(true);
        setDefaultCloseOperation(EXIT_ON_CLOSE);
    }
    public static void main(String[] args) {
        JFrame w = new TestDiceWindow();
    }
}
```

Allmänna tips

Swing är stort, och det är svårt (och onödigt) att hålla alla detaljer i minnet angående vilka klasser och metoder som finns tillgängliga.

Det rekommenderas därför starkt att man har tillgång till en bra bok och framför allt online-dokumentation när man programmerar.